

Motion till riksdagen 2013/14:A374

av **Lennart Axelsson och Matilda Ernkrans (S)**

Arbetsförmedlingen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Arbetsförmedlingen bör samverka med kommunerna.

Motivering

Det är staten som ansvarar för arbetsmarknadspolitiken. Riksdag och regering anger målen, vilka åtgärder som ska finnas, samt anslår medel för verksamheten. Kommunernas formella ansvar för arbetsmarknadspolitiken är begränsad men de tar idag ett mycket stort ansvar för politikområdets utformning och insatser på den lokala arbetsmarknaden. Arbetslöshet är svårt för individen och kostsamt för kommunernas ekonomi. Skatteintäkterna sjunker samtidigt som kostnaderna för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder ökar. Olika näringar kan ha kompetensbrist samtidigt som människor saknar adekvat utbildning och står utan arbete. Det lokala näringslivet har många gånger behov av snabba ”skräddarsydda” utbildnings- och rekryteringsinsatser för att tillgodose arbetskraftsbehovet. Kommunernas arbetsmarknads- och näringslivsenheter samt vuxenutbildning lever nära den realiteten, och kostnaderna för att anpassa och matcha mellan människors utbildningsbehov och det lokala arbetslivets behov är ibland stora. Många kommuner tecknar avtal med Arbetsförmedlingen i enlighet med kommunallagen (2007:1360) och har ekonomisk ersättning för arbetsmarknadsinsatser, men det saknas resurser för att tillsammans analysera de lokala/regionala behoven och medel för att göra lokalt anpassade utbildningsinsatser.

Arbetsförmedlingen har arbetsmarknadsråd, knutna till vart och ett av de geografiska arbetsmarknadsområdena. Som ett komplement till det finns regionala branschråd. Den lokala/regionala näringsstrukturen styr vilka branschråd som initieras. Vissa branschråd finns även på nationell nivå. I branschråden finns förutom Arbetsförmedlingen, privata och/eller offentliga

Fel! Okänt namn på

arbetsgivare representerade. Till detta kommer de regionala kompetensplattformarna som analyserar behoven av kompetensförsörjning och utbildningsinsatser, samordnar detta och samverkar kring genomförande av kompetensförsörjning och planering av utbildning. Med det som kunskapsbas skulle Arbetsförmedlingen mer kraftfullt kunna stödja lokala arbetsmarknadspolitiska planer och tillsätta medel för både planarbete och genomförande av lokalt efterfrågade arbetsmarknads- och utbildningsinsatser. Inte minst vid snabba konjunkturförändringar som leder till uppsägningar kan lokalt anpassade insatser snabbt tillsättas för åtgärder som rustar människor för kompetensutveckling och nya arbeten.

Samtidigt som staten ansvarar för arbetsmarknadspolitiken har kommunerna en viss skyldighet att agera för att förhindra arbetslöshet genom lagen (1944:475) om arbetslöshetsnämnd. Arbetslöshetsnämnden ska främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av det. Till detta finns inga särskilda medel idag medan kostnaderna för ekonomiskt bistånd och åtgärder mot arbetslöshet har ökat för kommunerna. Den kommunala finansieringsprincipen beslutades av riksdagen 1993 och innebär att statliga reformer också ges statliga resurser om så krävs för genomförandet. På liknande sätt kan det vara värdefullt att se hur staten kan kompensera kommunerna för de insatser som idag faktiskt görs och som ligger utanför de avtal som tecknas mellan Arbetsförmedlingen och kommunen. Ovan nämnda kompetensplattformar, arbetsmarknadsråd och branschråd är en värdefull resurs för att minska arbetslösheten och förse arbetsmarknaden med arbetskraft men fyller inte kommunernas behov av lokal styrning av åtgärder och resurser för detta.

Med bl.a. regionala utvecklingsprogram, kommunal översiktsplanering, Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsprognoser etc. som planeringsbakgrund borde kommuner och lokala arbetsförmedlingar/regionala arbetsmarknadsområden kunna skapa väl förankrade lokala arbetsmarknadspolitiska handlingsplaner tillsammans med den enskilda kommunen och parterna på den lokala arbetsmarknaden. På så sätt kan kommunerna få ett större inflytande på åtgärdernas lokala utformning och svara mot intentionerna med Arbetslöshetsnämnden.

Visserligen finns idag möjlighet till finansiell samverkan (Finsam) och att teckna samverkansavtal mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och kommunsektorn men det krävs mer ”muskler” än så. En av kommun och Arbetsförmedlingen gemensamt framtagna lokal handlingsplan för arbetsmarknadspolitiken skulle innebära möjligheter att lösa närliggande utmaningar och långsiktiga strategier för kompetensförsörjning och full sysselsättning.

Det kan vara svårt att förutse förändringar på arbetsmarknaden på kort sikt med tanke på snabba konjunktursvängningar medan det på längre sikt går att se om utvecklingen utifrån tex demografiska förändringar. Varje kommun är unik och delar samtidigt de stora utvecklingsdragen med omvärlden. Genom att kombinera den samlade kunskapen och erfarenheterna på det lokala planet med de regionala utvecklingsprogrammen och Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsprognoser kan man i kommunerna skapa effektiva lokala handlingsplaner för arbetsmarknadspolitiken. Här behövs statliga finansiella medel och

Fel! Okänt namn på

handlingsutrymme för att stödja kommunernas ansvar för arbetsmarknadsfrågor. Möjliga utvecklingsvägar kan vara att Arbetsförmedlingen samverkar med kommunerna och använder den statliga arbetsmarknadspolitiken på ett sådant sätt att den i kombination med kommunernas insatser ger bästa möjliga effekt.

Stockholm den 3 oktober 2013

Lennart Axelsson (S)

Matilda Ernkrans (S)